

Η περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νομοθεσία

Ασφάλεια και Υγεία στα Κατασκευαστικά Έργα

Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός του παρόντος εντύπου είναι η επεξήγηση και κατανόηση των προνοιών της νομοθεσίας για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και ειδικά των προνοιών των σχετικών Κανονισμών σε σχέση με τον **Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)**.

Στο **Μέρος Α** επεξηγούνται οι πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών για την κατάρτιση, την αναπροσαρμογή και τη διάθεση του ΦΑΥ.

Στο **Μέρος Β** επεξηγούνται οι υποχρεώσεις των διαφόρων συντελεστών ενός έργου (κυρίου του έργου, μελετητών, επιβλέποντα, εργολάβου, υπεργολάβων) σε σχέση με τον ΦΑΥ, σύμφωνα με τις πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών.

ΟΡΙΣΜΟΙ

«**επιβλέποντας**» σημαίνει πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου ή τον ανάδοχο και αναλαμβάνει την επίβλεψη της εκτέλεσης ολόκληρου του έργου ή τμήματός του.

«**εργολάβος**» σημαίνει κάθε πρόσωπο που, ως εργοδότης ή ως αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, συμβάλλεται με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του.

«**εργοτάξιο**» ή «προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο» σημαίνει κάθε χώρο εργασίας όπου πραγματοποιούνται εργασίες οικοδομικές ή/και έργα μηχανικών κατασκευών ή/και έργα πολιτικού μηχανικού, περιλαμβανομένων και των βοηθητικών χώρων αποθήκευσης υλικών και μηχανημάτων ή/και άλλων βοηθητικών χώρων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εκτέλεσης των εργασιών. Ενδεικτικός κατάλογος των πιο πάνω χώρων εργασίας περιγράφεται στους σχετικούς κανονισμούς.

«**έργο**» σημαίνει οποιοδήποτε έργο που περιλαμβάνει ή αναμένεται να περιλάβει εργασίες εργοταξίου, καθώς και όλες τις φάσεις και εργασίες των κατασκευών για την υλοποίηση του έργου, όπως σύλληψη, επεξεργασία και εκπόνηση της μελέτης, σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, επίβλεψη και εκτέλεση των εργασιών κατασκευής ή/και επιδιόρθωσης ή/και συντήρησης ή/και κατεδάφισης ή/και αποξήλωσης ή/και κάθε άλλη εργασία που αφορά το έργο μέχρι την ολοκλήρωσή του.

«**κύριος του έργου**» σημαίνει τον ιδιοκτήτη του έργου που μπορεί να είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

«**μελετητής**» σημαίνει κάθε πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου ή τον εργολάβο ή τον υπεργολάβο και εκπονεί τη μελέτη ολόκληρου του έργου ή μέρους (τμήματος) του έργου.

«**συντελεστής έργου**» σημαίνει κάθε πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου ή τον εργολάβο ή τον υπεργολάβο και προσφέρει υπηρεσίες για το έργο και περιλαμβάνει τον ανάδοχο, τον μελετητή, τον επιβλέποντα, τον εργολάβο, τους υπεργολάβους και τους προμηθευτές ή/και έχει αρμοδιότητα σε σχέση με το έργο και περιλαμβάνει αρμόδιες αρχές για την έγκριση των σχεδίων και υπολογισμών για την υλοποίηση του έργου ή/και τη χωροθέτηση του έργου.

«**συντονιστής ασφάλειας και υγείας μελέτης**» σημαίνει τον συντονιστή για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου.

«**συντονιστής ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης**» σημαίνει τον συντονιστή για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου.

«**υπεργολάβος**» σημαίνει πρόσωπο που, ως εργοδότης ή ως αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, συμβάλλεται με εργολάβο ή άλλο υπεργολάβο και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του.

ΜΕΡΟΣ Α:

Κατάρτιση, Αναπροσαρμογή και Διάθεση του Φάκελου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)

A 1. Σκοπός του ΦΑΥ

1. **Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) αφορά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου.** Ο ΦΑΥ αποτελεί το εργαλείο πρόληψης και αντιμετώπισης των ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικινδύνων συμβάντων κατά την εκτέλεση εργασιών, καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου και, μεταξύ άλλων, των εργασιών τακτικής και έκτακτης συντήρησης των κτηριακών εγκαταστάσεων περιλαμβανομένου του εξοπλισμού και συστημάτων που είναι ενσωματωμένα στις κτηριακές εγκαταστάσεις.

A2. Κατάρτιση – Περιεχόμενο ΦΑΥ

2. **Ο ΦΑΥ καταρτίζεται, αρχικά, από τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης,** στο στάδιο της μελέτης του έργου, με τη συνεργασία του κυρίου του έργου (ιδιοκτήτη) και των μελετητών, καθώς και του εργολάβου και των προμηθευτών, όπου αυτό εφαρμόζεται **και περιλαμβάνει / καθορίζει,** μεταξύ άλλων:
 - 2.1. τη δομή του ΦΑΥ
 - 2.2. περιγραφή του έργου,
 - 2.3. τα ονόματα των συντελεστών εκτέλεσης του έργου, οι οποίοι είναι γνωστοί στο στάδιο της μελέτης του έργου και πριν την έναρξη του εργοταξίου,
 - 2.4. τις εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή άλλες μεταγενέστερες εργασίες, οι οποίες είναι προβλεπτές στο στάδιο της μελέτης του έργου,
 - 2.5. τα σχέδια, που υποβάλλονται στην αίτηση για άδεια οικοδομής καθώς και τα σχέδια των ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων ή άλλων συστημάτων και εξοπλισμού του έργου, που ετοιμάζονται στο στάδιο της μελέτης του έργου,
 - 2.6. πληροφορίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας και ιδίως σε σχέση με τους προβλεπόμενους κινδύνους, περιλαμβανομένων και σχετικών πληροφοριών για τις μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές και άλλες εγκαταστάσεις του έργου και άλλα έγγραφα σε σχέση με τον έλεγχο των εγκαταστάσεων αυτών που επιβάλλεται από την ισχύουσα νομοθεσία, τα οποία είναι διαθέσιμα στο στάδιο της μελέτης του έργου και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου,
 - 2.7. τους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των προσώπων που θα εκτελέσουν προβλεπόμενες εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή άλλες μεταγενέστερες εργασίες ή και άλλων προσώπων που τυχόν επηρεάζονται από την εκτέλεση των εργασιών αυτών, οι οποίοι είναι προβλεπτοί και εντοπίζονται κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου και δεν είναι συνήθεις ή εύκολο να εντοπισθούν από άλλους, και
 - 2.8. τις μεθόδους εργασίας και τα διαθέσιμα μέσα για την ασφαλή εκτέλεσή τους, όπου αυτό ισχύει, ή τις εργασίες για τις οποίες πρέπει να περιληφθούν οι μέθοδοι εργασίας και τα διαθέσιμα μέσα στον ΦΑΥ, μετά το πέρας των εργασιών.
3. Στις περιπτώσεις **όπου δεν απαιτείται ο ορισμός συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης ή/και εκτέλεση,** ο κύριος του έργου διασφαλίζει ότι **ο ΦΑΥ καταρτίζεται από τον μελετητή.**
4. Στις περιπτώσεις όπου στο εργοτάξιο θα πραγματοποιηθούν εργασίες **σε υφιστάμενη κατασκευή, αναπροσαρμόζεται ανάλογα ο ήδη υπάρχων ΦΑΥ,** όπου αυτό εφαρμόζεται. Σε αντίθετη περίπτωση, καταρτίζεται νέος ΦΑΥ.
5. Ο ΦΑΥ **καταρτίζεται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του έργου** και μετά το πέρας των εργασιών, **πρέπει να περιλαμβάνει:**

- 5.1. περιγραφή του έργου,
- 5.2. τα ονόματα των συντελεστών εκτέλεσης του έργου,
- 5.3. τις προβλεπόμενες εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή άλλες μεταγενέστερες εργασίες,
- 5.4. τα ενημερωμένα σχέδια, που απαιτείται να υποβάλλονται στην αίτηση για άδεια οικοδομής καθώς και τα ενημερωμένα σχέδια των ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων ή άλλων συστημάτων και εξοπλισμού του έργου, όπως αυτό έχει κατασκευαστεί και την τεχνική περιγραφή του έργου,
- 5.5. πληροφορίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας και ιδίως σε σχέση με τους προβλεπόμενους κινδύνους, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, περιλαμβανομένων και σχετικών πληροφοριών από τα εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών και άλλων εγκαταστάσεων του έργου και άλλα έγγραφα σε σχέση με τον έλεγχο των εγκαταστάσεων αυτών που επιβάλλεται από την ισχύουσα νομοθεσία,
- 5.6. τους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των προσώπων που θα εκτελέσουν προβλεπόμενες εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή άλλες μεταγενέστερες εργασίες ή και άλλων προσώπων που τυχόν επηρεάζονται από την εκτέλεση των εργασιών αυτών, περιλαμβανομένων των κινδύνων που εντοπίζονται κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου και δεν είναι συνήθεις ή εύκολο να εντοπισθούν από άλλους, και
- 5.7. τις μεθόδους εργασίας και τα διαθέσιμα μέσα για την ασφαλή εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, όπου αυτό ισχύει.

A3. Αναπροσαρμογή ΦΑΥ

6. Ο ΦΑΥ **αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών** και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει.
7. Ο ΦΑΥ αναπροσαρμόζεται **από τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης και εκτέλεσης, με τη συνεργασία του κυρίου του έργου, των μελετητών, των εργολάβων και των προμηθευτών**, όπου αυτό εφαρμόζεται και ως ακολούθως:
 - 7.1. από τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης πριν από την έναρξη του εργοταξίου, και
 - 7.2. από τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του εργοταξίου και εκτέλεσης των εργασιών.
 - 7.3. Ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας μελέτης συνεργάζεται με τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης για την αναπροσαρμογή τού ΦΑΥ, κατά την εκτέλεση του έργου, όπου απαιτείται και ιδιαίτερα όταν τροποποιείται η μελέτη ή/και οι τεχνικές προδιαγραφές του έργου.
8. Η **τελική αναπροσαρμογή τού ΦΑΥ γίνεται μετά το πέρας των εργασιών** εκτέλεσης του έργου, ώστε αυτός να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε.
9. Στις περιπτώσεις **όπου δεν απαιτείται ο ορισμός συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης**, ο κύριος του έργου διασφαλίζει ότι ο ΦΑΥ **αναπροσαρμόζεται από τον εργολάβο, με τη συνεργασία και εποπτεία του μελετητή και του επιβλέποντα του έργου**.

A4. Παράδοση ΦΑΥ στον κύριο του έργου - Διάθεση ΦΑΥ

10. Ο ΦΑΥ **παράδινεται στον κύριο του έργου** με μέριμνα του **συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης** ή/και του επιβλέποντα του έργου, εντός τριών μηνών μετά την παράδοση του έργου προς χρήση.
11. **Ο κύριος του έργου διασφαλίζει ότι αντίγραφο του ΦΑΥ είναι διαθέσιμο** στα πρόσωπα που είναι αρμόδια για τη συντήρηση του έργου ή μέρους του και για άλλες ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου.

ΜΕΡΟΣ Β:

Υποχρεώσεις των Συντελεστών του έργου για τον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)

B1. Βασικές Υποχρεώσεις του κυρίου του έργου

Ο **κύριος του έργου** έχει, μεταξύ άλλων υποχρεώσεων για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, τις ακόλουθες υποχρεώσεις σε σχέση με τον ΦΑΥ:

1. Διασφαλίζει την **κατάρτιση του ΦΑΥ**.
2. Διασφαλίζει ότι ο **«συντονιστής ασφάλειας και υγείας μελέτης»** και ο **«συντονιστής ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης»** διαθέτουν τα απαιτούμενα μέσα και αρμοδιότητα, είναι διαθέσιμοι και εκτελούν τα καθήκοντά τους μέχρι την ολοκλήρωση της εκτέλεσης του έργου και παράδοσης του ΦΑΥ στον ίδιο.
3. Προβαίνει σε **διευθετήσεις ή αναθέτει σε αρμόδια πρόσωπα**, δηλαδή πρόσωπα τα οποία έχουν επαρκείς γνώσεις και πείρα καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα, να διεξάγουν ή να μεριμνήσουν για τη διεξαγωγή μελέτης έργου, περιλαμβανόμενης και της κατάρτισης ΦΑΥ.
4. Στις περιπτώσεις έργων για τα οποία δεν απαιτείται ο ορισμός **συντονιστών ασφάλειας και υγείας μελέτης και εκτέλεσης διασφαλίζει ότι ο ΦΑΥ καταρτίζεται από τον Μελετητή σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα** και αναπροσαρμόζεται από τον εργολάβο, με την συνεργασία και την εποπτεία του μελετητή και του επιβλέποντος του έργου.
5. **Παραλαμβάνει τον ΦΑΥ με μέριμνα του συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης** ή/και του επιβλέποντα του έργου, εντός τριών μηνών μετά την παράδοση του έργου προς χρήση.
6. Διασφαλίζει ότι **αντίγραφο του ΦΑΥ είναι διαθέσιμο** στα πρόσωπα που είναι αρμόδια για τη συντήρηση του έργου ή μέρους του και για άλλες ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια ζωής του έργου.

B2. Βασικές Υποχρεώσεις του Μελετητή του Έργου

Κάθε μελετητής που αναλαμβάνει την εκπόνηση της μελέτης ολόκληρου του έργου ή μέρους του έργου έχει, μεταξύ άλλων υποχρεώσεων για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, τις ακόλουθες υποχρεώσεις, σε σχέση με τον ΦΑΥ:

1. **Ενημερώνει τον κύριο του έργου** για τις υποχρεώσεις του που επιβάλλουν οι διατάξεις των πιο πάνω Κανονισμών σε σχέση με τον ΦΑΥ.
2. Στην περίπτωση που είναι μελετητής ολόκληρου του έργου και **ορίζει / διορίζει τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης και μεριμνά**, ώστε, να διασφαλίζεται ότι ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας μελέτης **διαθέτει τα απαιτούμενα μέσα και αρμοδιότητα**, είναι διαθέσιμος και εκτελεί τα καθήκοντά του μέχρι την ολοκλήρωση της εκτέλεσης του έργου και παράδοσης του ΦΑΥ στον κύριο του έργου.

3. Κατά τον σχεδιασμό ή τροποποίηση της μελέτης ενός έργου:
 - (α) **Αποφεύγει**, καθόσον είναι εύλογα εφικτό, **τους προβλεπτούς κινδύνους** για την ασφάλεια και υγεία, μεταξύ άλλων προσώπων, κάθε προσώπου που:
 - θα εκτελέσει εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης των κατασκευών και των εγκαταστάσεων του έργου, περιλαμβανομένων των εργασιών καθαρισμού των όψεων, ανοιγμάτων, οροφών, και
 - θα χρησιμοποιήσει τις κατασκευές και τις εγκαταστάσεις του έργου ως χώρο εργασίας.
 - (β) Παρέχει σχετικές με τους πιο πάνω κινδύνους πληροφορίες για τον ΦΑΥ.
4. **Λαμβάνει υπόψη**, κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο, τον ΦΑΥ.
5. **Διασφαλίζει την κατάρτιση του ΦΑΥ** ώστε αυτός να περιλαμβάνει τα απαιτούμενα ενημερωμένα σχέδια και πληροφορίες.
6. **Συνεργάζεται με τους συντονιστές για τα θέματα ασφάλειας και υγείας** για την κατάρτιση και αναπροσαρμογή του ΦΑΥ.
7. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται ορισμός **συντονιστών ασφάλειας και υγείας μελέτης και εκτέλεσης, καταρτίζει τον ΦΑΥ και εποπτεύει την αναπροσαρμογή του** από τον εργολάβο σε συνεργασία με τον επιβλέποντα του έργου.
8. **Παρέχει πληροφορίες** για τον ΦΑΥ και μεριμνά για την παράδοσή του στον κύριο του έργου εντός τριών μηνών από την παράδοση του έργου προς χρήση.

B3. Βασικές Υποχρεώσεις Συντονιστή Ασφάλειας και Υγείας Μελέτης

Ο **συντονιστής ασφάλειας και υγείας μελέτης** πρέπει να εκτελεί τα καθορισμένα καθήκοντά του για τον συντονισμό των θεμάτων ασφάλειας και υγείας και μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα σε σχέση με τον ΦΑΥ:

1. **Καταρτίζει και αναπροσαρμόζει τον ΦΑΥ** και συνεργάζεται με τον **συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης** για την αναπροσαρμογή του ΦΑΥ, όπου αυτό απαιτείται και
2. **Μεριμνά** για τα ακόλουθα:
 - (α) τη **συνεργασία** του κύριου του έργου, των μελετητών και άλλων ανάδοχων του έργου και τη διάθεση των απαιτούμενων πληροφοριών για τον ΦΑΥ.
 - (β) τη **διαβίβαση του ΦΑΥ** στον **συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης** και
 - (γ) την **παράδοση του ΦΑΥ** στον κύριο του έργου μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης των εργασιών σε συνεργασία με τον **συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης**.

B4. Βασικές Υποχρεώσεις Συντονιστή Ασφάλειας και Υγείας Εκτέλεσης

Ο **συντονιστής ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης** πρέπει να εκτελεί τα καθορισμένα καθήκοντά του για τον συντονισμό των θεμάτων ασφάλειας και υγείας και μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα σε σχέση με τον ΦΑΥ:

1. **Αναπροσαρμόζει** ή μεριμνά ώστε να αναπροσαρμοστεί ο ΦΑΥ, αφού προηγηθεί διαβούλευση με τους συντελεστές του έργου που τυχόν επηρεάζονται.
2. Μετά την αναπροσαρμογή τού ΦΑΥ, **ενημερώνει σχετικά τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας μελέτης** και τους άλλους συντελεστές του έργου.

B5. Βασικές Υποχρεώσεις Εργολάβου

Κάθε Εργολάβος που αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου ή μέρους του έργου έχει, μεταξύ άλλων υποχρεώσεων για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, τις ακόλουθες υποχρεώσεις σε σχέση με τον ΦΑΥ:

1. **Συνεργάζεται** με τους συντονιστές ασφάλειας και υγείας μελέτης και εκτέλεσης, συμμορφώνεται με τις υποδείξεις τους και συνεισφέρει για την κατάρτιση και αναπροσαρμογή τού ΦΑΥ.
2. Στην περίπτωση που είναι εργολάβος ολόκληρου του έργου και **ορίζει / διορίζει τον συντονιστή ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης και μεριμνά, ώστε, να διασφαλίζεται ότι ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας εκτέλεσης διαθέτει τα απαιτούμενα μέσα και αρμοδιότητα**, είναι διαθέσιμος και εκτελεί τα καθήκοντά του μέχρι την ολοκλήρωση της εκτέλεσης του έργου και παράδοσης του ΦΑΥ στον κύριο του έργου.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γ.Τ.Π. 124/2020 - Ηλεκτρονική Έκδοση
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Σχεδιασμός: Design for Life Ltd - www.dforlife.com